

TÜRKİYE'DE SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARININ MALİ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- YORUM -

Doç. Dr. İsmail AKTÜRK
Dokuz Eylül Üniversitesi

GİRİŞ

Genel tanımıyla kişilerin sosyal risklere karşı korunmasını ifade eden "sosyal güvenlik", bireylerin ve dolayısıyla toplumun hem bugünlerinin hem de yarınlarının güvence altına alınması hedefine yöneliktir. Sosyal güvenlik alanındaki program ve uygulamalar, ekonomik ve sosyal gelişmelere ve "refah devleti" ya da "sosyal devlet" olarak adlandırılan devlet anlayışının ön plâna geçmesine paralel olarak, içinde bulunduğumuz yüzyıl içinde hızlı bir gelişme göstermiştir.

Sosyal güvenlik Türkiye'de de Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren önemi kavranıp geliştirilmeye çalışılan bir alanı oluşturmuş ve "anayasal bir hak" olarak kabul görmüştür (Bkz. 1961) Anayasası, md. 48; 1982 Anayasası, md. 60). Bununla birlikte ülkemizde sosyal güvenlik sistemi, kapsam ve hizmet düzeyi açısından arzulanan bir yapıya kavuşturulamamış ve özellikle son yıllarda ağırlaşan ciddi bir finansman sıkıntısı içine girmiştir.

Nitekim Türkiye'de, aktif sigortalılar ve aylık alanların (emekli, malul, dul ve yetimlerin yanısıra, bağımlılarda dikkate alındığında nüfusun ancak % 75 dolayında bir kısmının sosyal güvenlik kapsamı içinde bulunduğu görülmektedir. Oysa bu oran, gelişmiş ülkelerde 1960'lı yılların ortalarında % 100'lere ulaştırılmıştır. Öte yandan Türkiye'de sosyal güvenlik sistemi prim, bağlanan aylık ve sunulan hizmetler gibi açılardan farklılıklar taşıyan dağınık bir yapı sergilemekte; sosyal güvenlik kapsamındaki nüfus, farklı kurumlar (SSK, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur gibi kurumlar) itibariyle farklılaşan (homojen olmayan) sosyal güvenlik hizmetlerinden yararlanmaktadır.

Bu genel yetersizliklerine ilaveten Türk sosyal güvenlik sistemi, giderek ağırlaşan mali sıkını ve sorunlarla karşı karşıya gelmiştir. Nitekim 1990'lı yılların başlarına kadar giderek azalan ölçülerde de olsa fazlalık veren sosyal güvenlik kurumları özellikle 1989 yılında yapılan toplu sözleşmelerin de etkisiyle

1991 yılından itibaren açık vermeye başlamış ve bu kurumların borçlanma gereği 1993 yılında GSMH'nin % 1,2'si gibi bir düzeye ulaşmıştır. Böylece sosyal güvenlik kurumları, kamu kesimi borçlanma gereği içinde konsolide bütçe ve KİT'lerden sonra üçüncü sıraya yerleşmiştir.

Sosyal güvenlik sistemleriyle ilgili problemler ve mali sıkıntılar yalnızca Türkiye'de değil, başka birçok ülkede de 1970'li yıllardan itibaren ortaya çıkmış ve sosyal sigorta programlarıyla ilgili çeşitli reform çalışmaları gündeme gelmiştir. Benzer sıkıntıların ortaya çıktığı başka ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de bu alanda temel hedef sosyal güvenlik sisteminin sosyal açıdan olduğu kadar mali açıdan da etkin bir yapıya kavuşturulmasıdır. Kuşkusuz bu açıdan bazı genel ve ortak noktaların tespiti mümkünse de, her ülkenin kendine özgü ekonomik ve sosyal koşulları belirgin bir rol oynamakta ve bu nedenle sosyal güvenlik sistemiyle ilgili reform önerilerinde ülkeye özgü koşulların dikkate alınması gerekli bulunmaktadır.

Yorum niteliğini taşıyan bu kısa tebliğde, Türkiye'de sosyal güvenlik kurumlarının mali sorunları ana hatlarıyla ele alınarak çözüm önerileri üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yapılacak değerlendirmelerde, sayın Doç. Dr. Kamil Tüngen'in "Türkiye'de 1980 Sonrası Sosyal Güvenlik Kurumlarının Mali Yapısı ve Gelişimi" ve sayın Prof. Dr. Tülay Arın tarafından hazırlanan "Sosyal Güvenlik Sistemi Açıkları" konulu tebliğler esas alınacaktır. Yapılacak değerlendirmeler sosyal güvenlik sisteminin tüm boyutlarını kapsamak yerine, primli sosyal güvenlik sistemi ile sınırlandırılmış; bu çerçevede yalnızca primli sistemin asli kurumları niteliği taşıyan T.C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) ve Bağ-Kur dikkate alınmıştır. Ayrıca, sözü edilen tebliğlerde bu üç kurumun mali yapıları ayrıntılı olarak değerlendirildiğinden, burada sözkonusu kurumlar ayrı ayrı ele alınmak yerine, belli başlı sorunlar itibariyle topluca değerlendirilmeye çalışılmıştır.

A- Finansman Kaynakları ve Fonların Değerlendirilmesine İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri

1- Devlet Katkısı Sorunu

Bilindiği gibi sosyal güvenlik sisteminde temel finansman kaynaklarını, ülkeden ülkeye farklılaşan ağırlıklarda olmak üzere çalışan, işveren ve devlet katkıları oluşturmaktadır. Türkiye'de devlet Anayasaya göre sosyal güvenliği sağlamakla görevli olmakla birlikte, prime dayalı sosyal güvenlik hizmetlerinin finansmanına doğrudan doğruya katılmamakta; kuruluş masraflarını karşılama,

işlemlerini vergi ve harçlardan muaf tutma gibi dolaylı yollardan katkıda bulunmaktadır. Böylece Türkiye'de sosyal sigorta kurumlarının temel gelir kaynağını işçi-memur ve işveren primleri oluşturmaktadır. Oysa sosyal güvenlik sisteminin finansmanına devlet katkısı Avrupa Topluluğu ülkelerinde % 15-25'lerden (Hollanda, Fransa, Portekiz, Almanya, İspanya ve İtalya) % 60-70'lere kadar (İrlanda ve Danimarka) uzanabilmektedir.

Kuşkusuz Türkiye'nin koşulları ve imkanları bu ülkelerinkinden farklıdır. Bu nedenle Türkiye'de devletin esasen sınırlı olan gelir kaynaklarıyla bu alana, bu denli katkılarda bulunmasını beklemek gerçekçi olmaz. Ancak ülkemizde devlet, hiç değilse söz konusu sosyal güvenlik kurumlarına sosyal yardım zammı gibi esasen prime dayalı sosyal güvenlik sisteminin dışında kalması gereken yeni yükler getirmemek ve sosyal güvenlik kurumu fonlarını ucuz kaynak olarak kullanmaktan vazgeçmek şeklinde sistemi rahatlatacak uygulamalarda bulunabilir.

Sayın Prof. Dr. Arın'ın tebliğinde vurgulandığı üzere, Türkiye'de özel kanunlarla getirilen sosyal yardım yükümlülüklerinin Emekli Sandığı tarafından ödenip sonradan Hazine ve ilgili kurumlardan tahsil edileceği, dolayısıyla sandığın sadece aracı olacağı öngörülmüştür. Örneğin sosyal yardım zamları, ilgili kurumlara ve özel kanunlarla getirilmiş çok sayıda tazminatlarda hazineye fatura edilmektedir.

Buna karşılık SSK ve Bağ-Kur sosyal yardımlarını kendi fonlarından ödemek zorundadırlar.

2- Prim Oranlarının Belirlenmesi ve Prim Tahsilatının Hızlandırılması Sorunu

Türkiye'de sosyal sigorta kurumlarının temel finansman kaynağını işçi-memur ve işveren primleri oluturduğuna göre, burada "prim oranlarının belirlenmesi" ve "prim tahsilatı" iki önemli konuyu oluşturmaktadır. Prim oranlarının yüksek belirlenmesinin sistemin finansman kaynaklarını artırması ve sunulacak hizmetleri nicelik ve nitelik açısından iyileştirmesi beklenebilirse de, bu durumun çalışan ve işverenler üzerine getireceği yüklerin yanısıra, beklentilerin aksine finansman kaynaklarını olumsuz yönde etkilemesi de mümkündür. Gerçekten prim oranlarının yüksek belirlenmesi kaçak (sigortasız) işçi çalıştırma veya prim matrahlarının düşük gösterilmesi gibi, esasen yaygın olan uygulamaların artmasına ve prim tahsilatının daha da güçleşmesine yol açabilir. Bu nedenle prim oranı-prim yükü-prim tahsilatı arasındaki dengenin gözetilmesinde ve kayıt dışı ekonominin sınırlandırılmasına ve tahsilatın hızlandırılmasına katkıda bulunacaksa özellikle SSK ile ilgili olarak, prim oranlarının düşürülmesinde yarar

olabilir. SSK ve Bağ-Kur'un çok büyük boyutlara ulaşan prim alacaklarının hızlandırılması için gerekli yasal ve kurumsal düzenlemeler kararlılıkla yapılmalı ve diğer konularda olduğu gibi bu konularda da politik manevralardan kaçınılmalıdır. Prim tahsilatı açısından sorun bulunmayan Emekli Sandığı çerçevesinde ise, çalışanlara fazla yük getirmemek koşuluyla bazı ücret unsurlarından da kesintiler yapılarak emekli aylıklarıyla çalışılan dönemdeki aylıklar arasındaki büyük farklılıkların giderilmesine yönelik yasal düzenlemeler yapılması uygun olabilir.

3- Fonların Etkin Değerlendirilmesi Sorunu

Sosyal güvenlik kurumlarının prim toplaması kadar, bu fonların etkin bir biçimde değerlendirilmesi de büyük önem taşımaktadır. Türkiye'de bilindiği üzere, "dağıtım yöntemi" ve "fon biriktirme (kapatilizasyon) yöntemi" şeklinde iki temel aktüaryal tekniğinden ikincisi esas alınmış durumdadır. Fonların etkin bir şekilde değerlendirilmesi, esas itibarıyla bu ikinci yöntem açısından önemlidir. Çünkü dağıtım yönteminin aksine bu yöntemde, büyük meblağlara ulaşan fonlar birikmekte ve fon gelirleriyle giderleri arasında kısa vadeli değil uzun vadeli bir dengenin gözetilmesi gerekli bulunmaktadır. Fon biriktirme yönteminde fonların etkin kullanımı, aktüaryal denge açısından önemli olmasının yanısıra, özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde kalkınmaya katkı açısından da önem taşımaktadır.

Türkiye'de sosyal güvenlik kurumlarında biriken fonların etkin bir şekilde değerlendirilmediği görülmektedir. Bu fonlar devlet tarafından ucuz ve güvenilir bir borç kaynağı olarak görülmekte, söz konusu kurumlar fonlarının önemli bir kısmını devlet tahvillerine plase etmek zorunda kalmaktadırlar. Böylece, sayın Tüğen'in de tebliğinde detaylı olarak açıkladığı gibi, bu plasmanlardan elde edilen getiriler gerek enflasyon oranının gerekse ortalama faiz oranının oldukça altında kalmaktadır. Başka bir deyişle enflasyon ortamında fonlar reel getirisi negatif olacak şekilde plase edilmiş olmaktadır. Emekli Sandığı ve SSK açısından önemli boyutlara ulaşan diğer bir plasman alanını da gayrimenkuller oluşturmaktadır. Böylece, yönetimi ve değerlendirilmesi güç ve getirisi (kira ve işletme gelirleri vb.) düşük gayrimenkul stokları ortaya çıkmıştır. Bağ-Kur yasası ise, kurum fonlarının devlet bankaları dışında daha iyi değerlendirilmesine zaten olanak vermemekte ve böylece bu fonların da piyasa faizlerinin ve enflasyon oranının altında getiri getirmesi adeta kaçınılmaz olmaktadır.

Sosyal güvenlik kuruluşlarının uzmanlık gerektiren ve piyasadan daha kaliteli ve ucuza temini mümkün olan bir kısım hizmetleri kendilerinin sunmaya

çalışması ve bu alanlara kaynak yatırımları da pek doğru bir seçim değildir. Bunun önemli bir örneği olarak SSK'nın hastane işletmeciliği gösterilebilir. Bu tür faaliyetler yerine fon yönetimine ağırlık verilmeli ve bu alandaki hizmetlerin uzman kuruluşlardan daha ucuz ve kaliteli olarak sağlanması yoluna gidilmelidir.

Sosyal güvenlik kurumlarının fonlarını etkin bir şekilde değerlendirilebilmeleri açısından gerekli yasal ve kurumsal düzenlemeler yapılarak kurum yönetimlerine belli bir esneklik ve mali özerklik sağlanmalı, bu çerçevede kurumların bünyesinde "fon yönetimi sistemi" ne geçilmelidir. Belirtilen düzenlemeler arasında, devletin sözkonusu fonları aşırı düzeylerde ve ucuz bir biçimde kullanmasını engelleyecek mekanizmalar da getirilmelidir. Bu arada gereksiz ve verimsiz gayrimenkul stoklarına sahip olma ve hastane işletmeciliği gibi uzmanlık isteyen faaliyetleri yürütme çabalarından vazgeçilmelidir.

B- Aktif Sigortalı Sayısındaki Nisbi Gerileme Sorunu ve Çözüm Önerileri

Türkiye'de sosyal güvenlik kapsamı içindeki nüfusla ilgili dikkati çeken bir husus, aktif sigortalı başına düşen pasif sigortalı ve bağımlı sayısının yüksekliği ve zaman içinde giderek artışıdır. Bu durum, primlerin zamanında tahsil edilememesi ve fonların verimli kullanılamaması gibi diğer faktörlerin yanısıra, Türkiye'de sosyal güvenlik sisteminin arzulan etkinlik ve düzeylerde hizmet üretmesini güçleştiren ve özellikle SSK ve Bağ-Kur'un son yıllarda ciddi boyutlara ulaşan mali sıkıntılar içine düşmesine yol açan önemli etmenlerden biri durumundadır. Pasif sigortalı/aktif sigortalı ve bağımlı nüfus/aktif sigortalı oranlarının yüksekliğinde ve giderek artmasında erken emeklilik, nüfus artış hızının yüksekliği, istihdam imkanlarının yeterince genişletilememesi ve kaçak işçi çalıştırma gibi olguların rolü olduğu bilinmektedir. Kısacası sorun, demografik yapı ve işsizlik gibi dışsal ve uzun vadeli faktörlerin yanısıra, erken emeklilik ve kaçak işçi çalıştırma gibi, içsel faktörlerin ağırlığı olduğu konuları da ilgilendirmektedir. Aşağıda sözü edilen son iki sorun kısaca tartışılmıştır.

1- Sigortasız (Kaçak) İşçi Çalıştırma Sorunu

Sayın Tüğen'in tebliğinden öğrendiğimize göre, Türkiye'de halen 4 milyon dolayında sigortasız işçi bulunmaktadır. Yukarıda prim konusu ele alınırken vurgulandığı üzere, gerekirse prim oranları düşülerek sigortasız çalışma ya da çalıştırılma cazip olmaktan çıkarılmalıdır. Ayrıca, bu konuda denetim mekanizmaları güçlendirilmeli ve daha etkin müeyyideler uygulanmalıdır. SSK'nın 1994 yılı için 1 milyon kaçak işçiyi sigortalı hale getirmeyi hedeflediği Sayın Tüğen'in

tebliğinde belirtilmektedir. Ancak, bu hedefe ulaşılması mevcut yapı içinde güç görünmektedir.

2- Emeklilik Yaşının Düşüklüğü Sorunu

Türkiye'de 20 Şubat 1992 tarih ve 3774 sayılı kanunun getirdiği değişiklikle kadınların 20, erkeklerin 25 hizmet yılını doldurmaları halinde yaşlılık aylığı bağlanmaktadır. Gelişmiş batı ülkelerinde ise emekli olma yaşı 60-67 arasında değişmektedir. 3774 sayılı yasanın uygulamaya konulduğu 1992 Mart ayından Aralık sonuna kadar, T.C. Emekli Sandığından emekli olan toplam 53.678 emekliden 29.077'si erken Emeklilik yasasından yararlanmıştı. Bu oran toplam emekliler içinde % 54.2 oranında bir yer işgal etmektedir. Ülkemizde adeta bir genç emekliler ordusu oluşmuştur.

Erkek yaşta emeklilik çeşitli yönlerden değerlendirilebilir. Erken emekliliğin sosyal güvenlik kurumu açısından etkisi prim kesintilerinden yoksun kalmanın yanısıra daha uzun bir süre emekli aylığı, sağlık yardımı vb. ödemelerde bulunmaya yol açmasıdır. Konuyla ilgili ikinci önemli husus, emekli (özellikle erken emekli) olan kişilerin emekli maaşlarıyla istedikleri düzeyde geçinemediklerinden, ikinci bir iş edinme yolunu tercih etmeleridir. Genç emekliliği tercih edenler çoğunlukla bu yola başvurmuşlardır. Bu kişilerin bir çoğu özel bir işletme, kuruluş, firma veya fabrika da vergi, sigorta primi, vb. yükümlülüklerden kurtularak çalışmakta, bu ise hem çalışanın hem de çalıştırının işine gelmektedir. Diğer bazı emekli kalifiye personel ise kendileri iş kurup ilgili sahaları işgal etmekte ve geriden gelen genç, dinamik nüfusun iş alanlarını tıkamaktadırlar. Halbuki erken emekliliğin teşvikiyle güdülen amaç genç ve dinamik nüfusa iş alanı oluşturma olarak gösterilmektedir. Böylece uygulamada güdülen amaca tam ters sonuçlar ortaya çıkabilmektedir. Emeklilik süresi biraz daha uzatılıp, daha iyi emekli aylığı bağlanarak ve emeklilikten sonra tekrar ikinci bir iş edinmeyecek şekilde düzenlemeler yapılarak bu alanda bir denge kurulmaya çalışılmalıdır. Sosyal güvenlik kurumları da böylece daha sağlıklı çalışmış olabilir. Özellikle sendikali işçilerin ücret düzeylerinin yüksek seyretmesi, emekliliği daha cazip olmaktan çıkarmaktadır. Bir diğer tarafta ise, sendikasız, sosyal güvenceden yoksun yüzbinlerce işsiz bulunması bu dengelerin kurulmasını güçleştirmektedir.

5 Nisan Ekonomik Kararları çerçevesinde bu konuda da bazı yeni düzenlemeler gündeme getirilmiştir. Bu düzenlemeler arasında emekliliğe yaş sınırı getirilmesi; SSK'ya tabi sigortalıların emekliliğe hak kazandıkları prim ödeme gün sayısının kadınlar için 7.200, erkekler için 9.000 güne çıkarılması; emekli

aylığı ödemeleri için asgari yaş sınırı getirilmesi; emekli sandığına tabi olarak çalışan kadınlarda 15 yıl, erkeklerde ise 20 yılını dolduranların kurumlarından ayrılarak kalan sürenin primini ödemeleri halinde emekli olabilmeleri sayılabilir.

Erken emekliliği teşvike yönelik 1992 yılında getirilen uygulamadan geri adım atılması şeklinde de yorumlanabilecek olan bu yeni düzenlemeler, sosyal güvenlik kurumlarının bu konunun da etkisiyle ağırlaşan mali sorunlarını hafifletici etkiler doğurabilecektir.

C- Sosyal Sigortalar Kurumlarının Sosyal Yönü İle Sigorta Yönü Arasında Denge Sağlanması Sorunu ve Öneriler

Bilindiği üzere sosyal güvenlik sistemi içinde "sosyal sigortalar" (primli sosyal güvenlik sistemi) ve "Sosyal Yardım ve Hizmetler" (primsiz sosyal güvenlik sistemi) olmak üzere iki temel alt unsur bulunmaktadır. Prensip olarak sosyal yardım ve hizmetlerin imkanlar ölçüsünde hazine tarafından finanse edilmesi gerekir. Temelde çalışanların ve işverenlerin primleriyle finanse edilen sosyal sigortalarda ise, kuşkusuz "sosyal karakter" yine mevcut olmakla birlikte, "sigorta" özellikleri ve ilkeleri de gözardı edilmemek zorundadır.

Oysa Türkiye'de sosyal sigorta kurumlarına aşırı yükler getiren "sosyal yardım zammı" uygulaması, özellikle maaş içinde ulaştığı % 50'leri aşan oranıyla, "sigorta" tekniğinin tamamen dışında ve "sosyal yardım" yönü çok belirgin olan bir uygulama niteliğini taşımaktadır. Bu nedenle, daha önce de değinildiği üzere zaten sisteme doğrudan katkıda bulunmayan devletin bir de bu tür tamamen kendine ait olması gereken görevleri sözkonusu sosyal sigorta kurumlarının üstüne yüklemeye çalışması, doğru sayılmayacak bir davranışı oluşturmaktadır. Bu uygulamaların da etkisiyle sosyal güvenlik kurumlarının mali yapılarının bozulması ve zaman zaman tahkim yoluna gidilerek borçlarının hazine tarafından üstlenilmek zorunda kalınması ise bir paradoks olarak değerlendirilebilir. Bu tür olumsuzluklardan kurtulmak ve çelişkili durumlara düşmemek için, diğer tedbirlere başvurmanın yanısıra, özellikle sosyal yardım zammı gibi yüklerin sözkonusu kurumların üstünden alınması gerekmektedir.

D- Sosyal Güvenlik Sistemindeki Dağılımın Önlenmesi ve Özel Sigorta Programlarının Teşviki

Sözkonusu tebliğlerde de vurgulandığı üzere Türkiye'de üç temel sosyal güvenlik kurumu arasında finansman ve hizmet yapıları açısından önemli farklılıklar bulunmaktadır. Bu kurumlarda prim oranları birbirine yakın olmakla bir-

likte en alt ve en üst dereceler arasında önemli farklılıklar bulunmakta, bu durum emekli olunduğunda farklı sonuçlar doğurmaktadır. Öte yandan önemli bir hizmet türü olan sağlık hizmetleri açısından, prim karşılığı olup olmaması ve hizmetin sağlanma şekli gibi açılardan farklılıklar olduğu gibi büyük boyutlu savurganlıklar da ortaya çıkabilmektedir.

Başlıca sosyal güvenlik kurumları arasında ortaya çıkan bu farklılıklar giderilerek sosyal güvenlik sisteminde norm birliği sağlanmalı; dağınık mevzuatı birleştiren temel bir sosyal güvenlik yasası çıkarılmalı ve gerekli kurumsal düzenlemeler de sağlanarak kaynak israfı, kordinasyonsuzluk ve hizmet kalitesindeki farklılıklar ve düşüklükler önlenmelidir.

Öte yandan, Sayın Tüğen'in tebliğinde de vurgulandığı üzere, sosyal risklerin karşılanmasında yalnızca sosyal güvenlik kurumlarının yetersiz kalabildiği gerçeği gözönünde tutularak, tamamlayıcı ve özel sigorta sistemlerinden daha fazla yararlanılmaya çalışılması gerekmektedir. Kuşkusuz, daha önce de değinildiği üzere sosyal sigortalar kurumlarının "sosyal" olma gereğinden kaynaklanan ve bu yüzden özel sigorta kurumları tarafından tam olarak ikame edilmesi düşünülemeyecek olan özellikleri ve fonksiyonları bulunmaktadır. Bu nedenle özel sigorta programları sosyal sigortaların alternatifi olarak değil, isteğe bağlı ve tamamlayıcı bir unsur olarak teşvik edilmelidirler. 5 Nisan 1994'te alınan ekonomik tedbirler çerçevesinde sigorta ve sağlık kuruluşlarının geliştirilmesi amacının da gündeme getirilmesi, bu açıdan olumlu bir adım olarak değerlendirilebilir.

Türkiye'de sosyal güvenlik kurumlarıyla ilgili olarak gündeme getirilebilecek başka sorunlar ve bu kurumların mali sıkıntılardan kurtulmasına yönelik olarak önerilebilecek başka tedbirler de bulunmaktadır. Bu kısa yorumda, en önemli görülen sorunların ve bunlara ilişkin çözüm önerilerini ana başlıklar altında değerlendirilmesi yeterli görülmüştür. Esasen konu, burada ele alınan ve alınmayan yönleriyle değerli tebliğ sahipleri tarafından detaylı olarak incelenmiştir.

Son olarak şu hususun vurgulanmasında yarar bulunmaktadır : Türkiye'de sosyal güvenlik hizmetlerinin etkin bir şekilde sürdürülebilmesi ve mali yönden de sıkıntıların atlatılabilmesi için, bu kurumlarda biriken fonların politik etkilerden uzak bir fon yönetimiyle etkin bir biçimde değerlendirilmesi ve uygulamanın sosyal sigortaların "sosyal" karakteri kadar "sigorta" karakteri de dikkate alınarak sürdürülmesi büyük önem taşımaktadır.